

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 378. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm9413.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Efter denne Forberedelse vil vi gaae ind i den tydsk-evangeliske Kirke, som almindelig kaldes den lutherske, med Rette, forsaavidt man svor paa *Luthers* Ord, men aldeles uden Føie 379naar man fulgde dem, havde hans Troe og talede i hans Aand, thi faa Mænd satte Christi Navn høiere og deres eget lavere end han. Det ramtydske Sogn vil vi imidlertid ei heller tabe af Sigte, thi i Aanden vedbliver dogSchveits at være et Annex til Riget, hvorfra vi veed kun dets egne Grevers Herskesyge og Egennytte adskilte det, en Bemærkning der griber dybere end den ved første Øiekast synes. Maaskee var det dog ikke af Veien, før vi gaae ind, et Øieblik at dvæle ved Sphinxen som staaer for Kirke-Dørren, thi kan vi end ikke forklare os den, turde dog derved komme *en vis Eenhed* i vore Forestillinger om Tydskerne, der i den Skikkelse de udenfra falde i Øiet, synes aldeles uforenelige. Med Lemmer af mangehaande, baade krybende, firbenede og flyvende Dyr, og *hovedriig* staaer Sphinxen paa en *Steen*, men alle Hovederne har dog lignende Træk der kun ere hinanden alt for lige til at kunne som gjensidig Udfyldning forenes, thi det er hardtad de samme *Ørne-Træk* vi finde overalt, og Sphinxen staaer egenlig som en Ørn der udspænder Vingerne for at hæve sig med et umaadeligt Bytte, men fængsles deraf, og *flækkes* under Bestræbelsen efter at udføre sit dristige Forsæt: svinge sig med alle Jordens Skatte op i Ørnens Element: det vide, umaalelige *Rum*. At det nu ikke blot er Ørne-Billedet i tydske Vaabener, som minder os om, at Rummet er Tydskernes 380Element, det veed enhver som kjender den tydske Lyst til at vandre vidt i Verden og høit til Fjelds, der dog ligger idelig i Strid med Umuligheden af at bære hele Tydskland med paa sin Ryg. Saa latterlig denne Bemærkning ved første Øiekast maatte synes, er den dog ikke blot grundet paa unægtelig Erfaring, men aabner et Blik, over de vandrede Handværksvende, paa Folke-Vandringen, paa Hanse-Stæderne og andet Mere. Betænke vi end videre hvorledes Rummet stræber at omfatte Alt uden at kunne forene Noget, da det netop er *Skilsmisens* Grundlag, og hvorledes det ved at ville omfatte Lyset, taber sig i Luften, da kan det neppe feile, at vi maae finde en grundig Lighed mellem det og den tydske Fornuft og Videnskabelighed, hvis Stræben efter Alhed (Universalitet) er saa øiensynlig i de sidste Aarhundreder, og har i de sidste Dage paa det Tydeligste forklaret sig i de røvede lysglimt, som den farligste Løgtemand Verden har avlet.